

REPUBLIKA SLOVENIJA

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

Magnetogram ni lektoriran!

**MAGNETOGRAM
POSLSANSKIH VPRAŠANJ IN ODGOVOROV
PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZA JANŠE
NA 37. REDNI SEJI DRŽAVNEGA ZBORA
(Ljubljana, 25. marec 2008)**

PREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Prehajamo na postavitev poslanskih vprašanj s strani poslancev poslanskih skupin. Besedo ima gospod Sašo Peče. Izvolite.

SAŠO PEČE: Spoštovani prisotni! Dober dan, gospod predsednik vlade! V poslanski skupini Lipa trdimo, da vodite neodgovorno politiko. Da vodite neodgovorno in nekredibilno dogovorno politiko v dogovarjanju s sosednjo Republiko Hrvaško. Dejstvo je, da z odprtimi vprašanji, meddržavnimi vprašanji manipulirate, manipulirate v smislu zadovoljevanja ozkega, egoističnega cilja politike - to je nabiranje volilnih glasov. Dejstva kažejo, da so se dogovori začeli frekventno odvijati ravno v obdobju vaše vlade. Torej, da Hrvaška izpostavi vprašanje, za njo, tik pred njenimi volitvami in seveda kasneje najde ugodno rešitev, od te rešitve naknadno odstopi. Enako se odvija v naši državi. Žal. Še enkrat poudarjam, po naši oceni vodite neodgovorno politiko. V okviru te neodgovorne politike, verjetno spada tudi dogovorna politika z nekaterimi drugimi političnimi strankami, znotraj Državnega zbora, ki imajo tisti, kot je kolega Boštjan Zagorac rekel "velikonočni sindrom barvanja kamnov".

Rad pa bi izpostavil naslednje vprašanje. Prvič: Kaj je Vlada Republike Slovenije v okviru instituta predsedovanja Evropski uniji storila za zaščito nacionalnih interesov ozemeljske celovitosti Republike Slovenije?

In drugič: Glede na ciničen nasmeh ministra za zunanje zadeve na Odboru za zunanjo politiko, ob predstavitvi sklepa in poprosila OZP-ja, da sprejme predlog sklepa, katerega avtorstvo smo podali v okviru poslanske skupine, in sicer, da se v skladu s 14. členom Zakona o zunanjih zadevah odpokliče, da Vlada Republike Slovenije v sodelovanju z matičnim delovnim telesom državnega zbora sprejme sklep oziroma pripravi minister za zunanje zadeve, določi ga vlada po predhodnem mnenju delovnega telesa. Torej, da se začasno odpokliče veleposlanika Republike Slovenije v sosednji Hrvaški. Po naši oceni bi Slovenija morala narediti tisti korak, ki bi izražal našo avtonomnost, predvsem pa naš slovenski ponos. Ne pa da vedno znova le pošilja diplomatske note na nižjih ravneh, poleg tega pa za nastalo situacijo vedno znova krivi nižje instance ali celo direktorje različnih kmetijskih skladov. Iz tega naslova gospod predsednik prosim, da odgovorite na oboje vprašanj. Prvič: kar se tiče učinkovitosti predsedovanja Evropske unije in sposobnosti naše države, da v tem obdobju izbori tudi nekaj zase, kot polnopravno članico Evropske unije, ki predseduje, in drugič: o predlogu poslanske skupine o začasnem odpoklicu našega veleposlanika iz sosednje Hrvaške. Hvala.

PREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Gospod predsednik, izvolite.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala lepa za vprašanje. Slovenska vlada pri urejanju odnosov s Hrvaško dosledno izhaja iz temeljne ustavne listine, ki je bila sprejeta v tem državnem zboru junija

leta 1991. Med drugim ta temeljna ustavna listina tudi določa, da so nekdanje meje med dvema republikama, se pravi med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško v okviru bivše Jugoslavije postale državne meje dveh novonastalih držav. Potrditev tega osnovnega izhodišča, ki je bil praktično v enakem besedilu sprejet tudi v Hrvaškem saboru, prav tako junija leta 1991, je ta vlada dosegla tudi junija leta 2005 z Brionsko izjavo. S to Brionsko izjavo sta se vladi Slovenije in Hrvaške, zavezali k izogibanju incidentov, in ponovno potrdili, da je treba spoštovati stanje in pristojnosti na meji in ob meji, kot je bilo ob osamosvojitvi.

Po tem datumu je sosednja država res nekajkrat enostransko kršila ta dogovor. Vendar pa nobeno enostransko dejanje sosednje države, ne po tem datumu ne pred tem datumu v mandatu te vlade, ni ostalo brez ustreznega odgovora. Ob tem opozarjam, da ta vlada, 3. decembra leta 2004 v roke ni dobila nepopisanega lista papirja. Dobila je v roke neurejeno stanje na treh ali štirih ključnih področjih v odnosu med Slovenijo in Hrvaško in reševati je potrebno situacijo, kakršna je, ne pa takšno, kakršno bi si želeli, ali pa bi si kdo želel, da bi obstajala. Poleg, in iz tega vidika je treba povedati, da danes, marca leta 2008 Slovenija nadzoruje ravno toliko suverena ozemlja Republike Slovenije kot ga je nadzorovala Vlada Republike Slovenije pred štirimi ali pa pred petimi leti. Poleg pravnih učinkov raznih enostranskih potez, je potrebno upoštevati tudi različne kontekste, med drugim tudi evropski kontekst nekaterih hrvaških potez.

Slovenija se je že ob začetku pogajanj za članstvo v Evropski uniji zavezala evropski politiki dobrososedskih odnosov. K tej politiki pa je z začetkom pogajanj za članstvo v Evropski uniji zavezana tudi sosednja država. Da je evropski princip kljub nekaterim težavam deluje, nenazadnje dokazuje primer zaščite ekološko-ribolovne cone. Kot zelo pravilno se je izkazalo vztrajanje Slovenije na tem, da gre tukaj za problem, ki ga je Hrvaška s preklicem ali pa nespoštovanjem dogovora povzročila na relaciji Hrvaška - Evropska unija oziroma Evropska komisija in je Hrvaška stran tista, ki je enostransko kršila dogovorjeni režim. Evropska drža se je v tem primeru izkazala za najbolj učinkovito, lahko bi celo rekli edino učinkovito vprašanje, kaj bi se dogajalo s to cono, če ne bi bilo tega evropskega okvira. Trajalo je sicer dva meseca in pol, vendar je bila Hrvaška prisiljena enostransko sprejeti ukrep, ponovno preklicati.

Vlada bo pri reševanju odprtih vprašanj s sosednjo Hrvaško upoštevala tudi zadnje zaključke Odbora za mednarodne odnose tega državnega zbora in tudi v prihodnje štiti interese Republike Slovenije z vsemi legitimnimi sredstvi. Mednje spadajo premišljene in sorazmerne reakcije na enostranske poteze in ravnanja, ki dolgoročno privedejo do rezultatov. Še vse v času, ko Slovenija predseduje Svetu Evropske unije si želimo enotnega nastopa političnih subjektov do teh relacij in do vprašanja odnosov med Slovenijo in Hrvaško in na četrtkovem sestanku vodij parlamentarnih strank, ki sem ga sklical bomo videli ali ta zaveza je doslej vsaj za silo držala lahko vzdrži tudi v tem času, ki so ga nekateri že razglasili za predvolilnega.

PRESEDNIK FRANCE ČUKJATI: Hvala. Želite dopolnitev? Izvolite, gospod Peče.

SAŠO PEČE: Torej, na tisti, po moji oceni, vsebinski drugi del o odpoklicu veleposlanika se niste niti odzvali. Moram pa vam povedati, verjetno veste, da se je vaš zunanji minister Dimitrij Rupel na OZP-ju temu predlogu le cinično nasmehnil. Zato bi iz tega mesta na podlagi vašega odgovora vprašal: Ali je evropski kontekst, kot ste omenil, nezavedanje pomembnosti lastnega ozemlja? Ali je evropski kontekst nezavedanja se nacionalne domovinske biti in iz drugega mesta. Veste pred časom ste v tem državnem zboru govorili o lizbonski pogodbi, kako je dobra za države članice, ker bodo ravno skozi to pogodbo dobile na nacionalni identiteti, vi pa trdite ravno obratno. In s tega mesta dovolite, da izpostavim odprta vprašanja z Republiko Hrvaško vse od osamosvojitve naprej.

Ne bom dajal krivdo na prejšnje vlade, kajti vi ste aktualna vlada že tri in pol leta. Rad pa bi izpostavil, da je Slovenija vse od osamosvojitve naprej izgubljala tako celovitost Piranskega zaliva kot nenazadnje tudi teritorialni izhod na odprto morje. Tega žal ne morete zanikati niti vi. Dejstvo pa je, da orožje in platno ali orodje in platno imate v rokah ravno v okviru Vlade Republike Slovenije. Zato s tega mesta dovolite, da vas še enkrat drugič oziroma tretjič, prvič ste dobili pisno, vprašam tudi o predlogu odpoklica začasnem slovenskega veleposlanika iz sosednje Hrvaške kot ukrepu, ki bi jasno nakazal namero slovenske vlade, da ne bo popuščala pri obstoju lastnega naroda, torej ozemeljski celovitosti.

Rad bi izpostavil še to, da v okviru vašega odgovora ne moremo biti zadovoljni s tem, ker vse prelagate izključno na dogovorno politiko Evropske unije. Po oceni Poslanske skupine Lipa bi morali tudi kot predsedujoča Evropski uniji znati najti tiste instrumente - in po pol leta jih niste znali -, ki bi izkazovali skrb in ...

PRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Gospod predsednik, izvolite.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Torej, kar se tiče slovenskega vodenja Sveta Evropske unije, naj še enkrat ponovim, da je ravno v času, ko ima Slovenija to odgovornost, dolžnost in pravice, sosednja država preklicala enostransko potezo in preklicala veljavnost zaščitne ekološko-ribolovne cone za članice Evropske unije, med njimi tudi za Slovenijo. S tem smo se lahko vsi neposredno seznanili. Če je kdo v tem užival, je lahko gledal tudi neposredni prenos zasedanja hrvaškega parlamenta, kjer so to odločitev sprejeli. Torej, najbrž ni treba posebej poudarjati, da je bila to odločitev, ki je bila možna samo v kontekstu evropskega okvira in v kontekstu evropske paradigme.

Kar se tiče odpoklica slovenskega veleposlanika na Hrvaškem, je očitno, da Slovenija oziroma slovenska vlada veleposlanika ni odpoklicala. Mi želimo probleme reševati, ne pa jih zamrzniti ali kakorkoli prispevati k temu, da bi na nek način postali mi odgovorni za enostranske poteze, ki jih dela druga stran. Že prej sem zelo jasno dejal, da bo slovenska vlada ščitila slovenske nacionalne interese na ta način, da bomo prišli do dolgoročnih rešitev, da bomo učinkoviti, ne na način, da se bo zgodilo morda nekaj bombastičnega, čez tri dni bodo pa problemi enaki ali pa še večji. Torej, tudi na enostranske ukrepe je treba odgovarjati sorazmerno, na način, ki ne oddaljuje Slovenije od rešitev.

PRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Imate proceduralni predlog? Gospod Peče, rad bi vas opozoril in izrazil željo, da se ne bi ponavljale napake s prejšnje seje in prejšnjih sej, kjer se proceduralni predlog izkoristi za postavitve novih vprašanj, novih dejstev ali očitkov, kajti v tem primeru bom prisiljen popraviti tako napako tako, da bom predsedniku vlade omogočil, da bo takoj odgovoril na take nove očitke. Kajti v demokratičnih sistemih ima vsak obdolženec možnost odgovoriti na nove očitke. Gospod Peče, izvolite.

SAŠO PEČE: Spoštovani predsedujoči! Dilema izhaja seveda iz nejasnega oziroma ne konkretnega odgovora predsednika vlade, ki po mojem trdnem prepričanju ne gre v kontekst interesov Republike Slovenije. Zato dovolite, da s tega mesta obrazložim proceduralni predlog, predvsem v tistem kontekstu oziroma zasledovanju tistega cilja, da bi k vsebini pritegnil, če že nisem Vlade Republike Slovenije, pa vsaj zadostno število poslank in poslancev, da bi jutri v okviru glasovanj podprli predlog za razširjeno razpravo.

Ni res, da je Hrvaška preklicala ekonomsko-ribolovno cono, kakor navaja predsednik vlade. Le preložila je njeno izvajanje in okoli tega si moramo biti na tako zelo pomembnem vprašanju več kot na jasnem. V kolikor predsednik vlade tega ni vedel, ga s tega mesta seznanjam. Mi je pa žal, da predsednik vlade tega dejstva ni poznal.

Drugo bi rad izpostavil, da je ravno problem dogovorne politike v temo, torej dogovorne politike med vašim kolegom s predsednikom Hrvaške, v temo. Drži. Hrvaška je razglasila ekonomsko-ribolovno cono tik pred svojimi volitvami. Po izvedbi volitev jo je preklicala. Bojim pa se oziroma trdim, da se enako odvija tudi v okviru Republike Slovenije in to je dogovorna politika. Dejstvo je, da niti enega vprašanja naša država ni bila sposobna razrešiti vse od osamosvojitve naprej. Ampak da pred vsakim momentom volitev se najde neodgovorna vlada in neodgovorni posamezniki, ki najdejo, pa naj si bo rešitev v topovih in tankih na meji ali pa v ustvarjanju konfliktov s tem, da vedo, da bližje kot bomo dnevu volitve, lažje bodo našli rešitev, ki bo držala žal le še tri ali pa štiri tedne po volitvah. In to prakso hočemo prekiniti v okviru poslanske skupine Lipa.

Zato trdimo, da bi bilo prav, da državni zbor opravi razpravo o predlogu odpoklica veleposlanika, katerega predlog je predsednik vlade kategorično zavrnil. In seveda zavrnil pred državnim zborom, pred slovensko javnostjo, izničil tisti ukrep, ki je klasičen v okviru le državnih sporov ali meddržavnih nesoglasij. In po moji oceni, predsednik vlade, če bi državni zbor izpostavil vrednost tega vprašanja kot pravo težo, torej težo ohranjanja nacionalne biti ozemeljske suverenosti, bi bila razprava več kot dobrodošla. Zato s tega mesta naprošam vas, gospod predsednik, da upoštevate proceduralni predlog, vse prisotne poslanke in poslance pa, da pokažejo več nacionalne odgovornosti kot jo je v svojem odgovoru prikazal predsednik vlade. Hvala.

PRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Želi predsednik vlade odgovoriti na nove očitke? Tri minute.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Samo kratko pojasnilo. Mislim, da ta državni zbor to zasluži. Gospod poslanec je govoril o tem, da je hrvaška razglasila ekonomsko-ribolovno cono. Hrvaška je razglasila ekološko-ribolovno cono. To je nekaj drugega, spoštovani gospod Peče.

PRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Naslednji proceduralni predlog. Izvolite.

DR. MATEJ LAHOVNIK: Spoštovani, gospod predsednik državnega zbora. Jaz spoštujem predsednika vlade in njegovo pravico, da pojasni vprašanja oziroma svoja odgovora. Ampak to, kar ste zdaj storili je pa kršenje poslovnika. Prej ste se skliceval, ko je šlo za našo poslansko skupino na to, kakšna je bila praksa leta 2006 in ste s tem utemeljeval ...

PRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Proceduralni predlog...

DR. MATEJ LAHOVNIK: ... zakaj ne more kdorkoli od nas...

PRESEDNIK FRANCE CUKJATI: ... gospod Lahovnik...

DR. MATEJ LAHOVNIK: ... bom. Zakaj nihče od nas ne more postaviti vprašanja. Zdaj ste pa sam kršil to, kar se še nikoli ni zgodilo v državnem zboru, ste zdaj omogočil predsedniku vlade in jaz resnično prosim tukaj, da se ta praksa ne ponavlja, ker sicer bomo mi zapustili zasedanje državnega zbora, če se bo poslovnik spreminjal vsako uro, tako kot se pač komu zazdi. Jaz mislim, da je šlo za evidentno kršitev poslovnika. Vsi, ki imamo poslovnik, to vemo in prosim resnično, da se to ne ponovi več.

PRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Ne morem reči hvala, ker ni proceduralni predlog. Gospod Zagorac, proceduralni predlog prosim.

BOŠTJAN ZAGORAC: Hvala za besedo, spoštovani predsedujoči. Jaz bom proceduralni predlog oblikoval na začetku, da ne bo težav s prekinjanjem, upam, da mi boste dovolili potem še dve minuti, da ga obrazložim.

Proceduralno bi vam predlagal, da kot predsedujoči, kljub temu, da imate pravico tolmačiti poslovnik, ne počnete tega v svojo lastno korist in v korist stranki, ki ji pripadate. Vi ste prvi med enakimi v tej hiši.

Rad bi povedal, da ta vlada in vladne stranke so sposobne pet mesecev pred volitvami narediti marsikaj od spreminjanja volilnih okrajev, do vsiljevanja regij in še česa drugega. Tako, da ni treba kršiti tudi svete Ustave, bom rekel, te hiše. Predsednik vlade, v kolikor ste se imeli namen oglasiti, karkoli dodati in povedati, ukažite svojim partizanom, pardon, vojakom, da to jutri potrdijo in...

PRESESEDNIK FRANCE CUKJATI: Gospod Zagorac...

BOŠTJAN ZAGORAC: ... boste lahko govorili neomejeno. Hvala.

PRESESEDNIK FRANCE CUKJATI: Gospod Vili Trofenik ni prisoten in sprašujem predsednika vlade ali želi odgovoriti na njegovo vprašanje, ki se glasi takole: "Sprašujem vas, kaj boste v luči spoštovanja načela enakosti storili za odpravo krivičnih neskladij med nekaterimi plačami v javnem in zasebnem sektorju?" Izvolite, gospod predsednik.

PRESESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Meni je žal, da poslanca Trofenika ni tukaj. Spominjam pa se let, ko smo mi iz opozicije spraševali Vlado in ko so veljala neka striktna pravila. Jaz sem vsak mesec postavil vprašanje predsedniku vlade in predsednik parlamenta - in več jih je bilo v preteklih mandatih - nikoli ni pustil, da se v obrazložitvi formalnega oziroma proceduralnega predloga za razpravo postavlja novo vprašanje, nikoli. Zloraba je tukaj, ne pa potem, če nekdo lahko odgovori.

Kar se tiče vprašanja gospoda Trofenika, naj povem, da je bil v lanskem letu podpisan nov socialni sporazum za obdobje do leta 2009. V tem sporazumu se je vlada zavezala, da si bo prizadevala za dolgoročno skladnost v rasti plač javnega in zasebnega sektorja, ob upoštevanju razlik, sestavi zaposlenosti in doseganju ravni bruto plač med sektorjema.

V zadnjih letih Slovenija beleži določene razlike, nekateri pravijo temu tudi velike razlike v rasti plač v obeh sektorjih. In sicer se je rast plač v zadnjih letih hitreje povečevala v gospodarstvu oziroma zasebnem sektorju. Počasnejša rast plač v javnem sektorju gre na račun dejstva, da se je vsakokrat izplačal le del dogovorjenega povišanja plač, del teh sredstev pa se je namenil oziroma se je shranjeval za odpravo plačnih nesorazmerij. Seveda obstaja razlika med plačami v javnem in zasebnem sektorju, če gledamo samo splošne številke, vendar je ta razlika vezana na višjo izobrazbeno strukturo v javnem sektorju, in ta številka pač ne sme izvajati. Zdaj, ključna naloga vlade je bila v tem mandatu, in bo tudi naprej, zagotoviti rast plač, ki bo makroekonomsko vzdržna, pa tudi fleksibilnost mehanizmov oblikovanja plač, takšnih mehanizmov, ki bodo omogočanje prilagajanje produktivnosti v posameznih sektorjih.

Vlada se odziva tudi na različne znane pritiske in je tistim, ki dobivajo najnižjo plača pomagala z različnimi ukrepi. Del teh ukrepov je sprejemal državni zbor. Vlada je v tem mandatu z davčno reformo in nekaterimi naknadnimi popravki davčnih zakonov omogočila bistveno višje plače, z davčno olajšavo, ki je bila dodatno sprejeta za tiste v spodnjem dohodninskem razredu oziroma spodnjem socialnem razredu in ki je bila sprejeta pred kratkim, se je njihov socialni položaj še dodatno izboljšal.

V zadnjih letih, morda je bilo to za koga zanimivo, je bilo gibanje oziroma je bila realna rast bruto plač na zaposlenega v javnem in zasebnem sektorju takšna, da je v letih od leta 1996 pa tam nekje do leta 2004, se pravi v obdobju 8-ih let praviloma, razen eno leto, bila rast plač v javnem sektorju precej večja od rasti plač v gospodarstvu. Od leta 2004 se je ta trend obrnil in je bila rast bruto plač v gospodarstvu bistveno večja, kot v javnem sektorju. Samo za zadnja tri leta, podatek to zelo jasno pove. Realna rast bruto plač leta 2005 v javnem sektorju je znašala 0,9%, v zasebnem 2,8%. Leta 2006 je bila realna rast bruto plač v javnem sektorju 1%, v gospodarstvu 2,8%, in lansko leto 0,5% v javnem sektorju in 3,2% realna rast bruto plač v zasebnem sektorju. Nekatera nesorazmerja, ki obstajajo z najnovejšimi ukrepi.

Upam, da bo prva panožna pogodba z zelo pomembnim sindikatom v javnem sektorju podpisana že naslednji teden.

PRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Naslednji bo predsedniku vlade postavil poslansko vprašanje gospod Zmago Jelinčič Plemeniti. Prosim.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa. Prav lep pozdrav vsem skupaj. Slovenija se je odločila za samostojnost in osamosvojitve in je skupščina, ne državni zbor, je 25. 6. 1991 sprejela obvezujoč dokument, na drugi strani pa tudi Hrvaška. Slovenija se tega dokumenta drži, Hrvaška se tega dokumenta ne drži. Slovenija je bila v zgodovini že dostikrat prevarana in pripeljana okoli, pa če vzamemo, najprej z referendumom leta 1866, ko smo izgubili beneško Slovenijo, potem s koroškim plebiscitom, z referendumom, leta 1920, ko smo izgubili Koroško. Potem pa tudi z umazano trgovino Anglo-Francozov z Italijo glede Trsta in Gorice, kar je bilo seveda dokončno urejeno z Osimskimi sporazumi. Nikakor pa se ni uredilo nič napram Hrvaški.

Hrvaška, ki je glede na razne dogovore med Budimpešto in Dunajem prihajala počasi do slovenskega ozemlja in si je še največ po drugi svetovni vojni prilastila ogromne predele slovenskega ozemlja, se enostavno spreneveda, popravlja katastrske mape, laže po svetu, goljufa, dokazuje nedokazljivo oziroma dokazuje laži in resnice, ki jih ves čas trosi naokrog, in seveda s pomočjo lastnih tako imenovanih strokovnjakov za mednarodno pravo, žal tudi ob pomoči nekaterih tako imenovanih slovenskih strokovnjakov za mednarodno pravo, Slovenija izgublja svoje ozemlje, svojo suverenost in svojo neodvisnost.

Sprašujem vlado: Kaj bo storila na tem področju? Ali bomo res samo poslušali, da je dovolj, če pošljamo note? Da je dovolj, če se obnašamo evropsko, ko se pa vendar Hrvatje ne obnašajo evropsko? Ali bomo dovoljevali Hrvatom prost vstop v Evropsko unijo, kamor ne sodijo glede na njihovo delovanje? Mislim, da je skrajni čas, da bolj ostro posežemo po tistih diplomatskih ali drugačnih merilih in vatlih, ki bodo Slovencem zagotovila mirno bivanje znotraj lastne domovine, ne pa, da ne bomo več vedeli, ali bo v kratkem Ljubljana še slovenska ali bodo Hrvatje to že proglasili za svoj teritorij. Morda se sliši malo smešno, vendar če poslušate gospoda Nobila, vam to ne bo več smešno. Hvala.

PRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Gospod predsednik, izvolite.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala tudi za to vprašanje. Naj že tretjič ponovim v tem državnem zboru danes, da v mandatu te vlade nobeno enostransko ravnanje, nobena enostranska poteza sosednje države ni ostala brez odgovora tudi ob zadnjih dogodkih na levem bregu Dragonje in ob Muri so slovenski organi reagirali v skladu z mednarodnim pravom in z ukrepi, ki ne priznavajo oziroma omogočijo, da ni možno izkoristiti enostranskih potez v pravnem smislu kadarkoli v prihodnje.

Kot sem dejal že prej, ta vlada ni podedovala praznega lista papirja, kjer bi se začeli na novo dogovarjati o rešitvi vprašanj, podedovali smo stanje, ki je bilo ponekod blizu temu kar poslanec sprašuje, recimo mejni kamni v Murski Šumi, ki so zelo razburjali slovensko javnost v zadnjih tednih še posebej zaradi precej specifičnega poročanja slovenske nacionalne televizije. Kar se tiče mejnih kamnov na meji med Slovenijo in Madžarsko do tromeje tudi z Republiko Hrvaško, je Slovenija leta 1992 in leta 1993 našo stran mejnih kamnov oziroma mejnikov ustrezno preoznala in klesala napis Republika Slovenija. Deloma so bili ti napisi na delu te meje preklesani s strani sosednje države, organov sosednje države Hrvaške leta 1995, leta 1995 ne leta 2008, pred 13-timi leti.

Slovenski organi so to formalno ugotovili šele leta 1998 in opozorili ministrstvo za zunanje zadeve in potem še enkrat konec leta 2000. Ministrstvo za zunanje zadeve je konec leta 2000 napisalo protestno noto, ki pa nikoli ni bila odposlana. To, da se nota ne odpošlje, je bila direktiva iz kabineta takratnega

predsednika vlade, to je bilo v času, ko so se verjetno začeli dogovori o nekem podjetju, ki je kasneje dobilo ime sporazum Drnovšek-Račan. Skratka, ta nota je še vedno na ministrstvu za zunanje zadeve, napisana pa je bila konec leta 2000. Od takrat naprej se tukaj pravzaprav ni nič dogajalo.

Pristojni organi Republike Slovenije stanje niso vrnili nazaj, kamor bi ga morali, to je potrebno storiti, v tem smislu bodo sproženi potrebni ukrepi. Kar se tiče ostalih ukrepov naj povem, da je bil v mandatu te vlade sprejet zakon, ki je bil reakcija na enostransko pogajanje sosednje države z Italijo o razmejitvi epikontinentalnih pasov. S tem zakonom je Slovenija razglasila slovensko zaščitno ekološko cono in pravno uredila epikontinentalni pas Slovenije. Tega nihče prej ni naredil. V tem času oziroma v tem mandatu je vlada sprejela uredbo s katero je uvedla slovensko ribolovno morje, dosežen je bil dogovor o ureditvi protipoplavnih nasipov ob reki Muri, ustavljen je bil poskus, da se slovenski zaselek Mirišče priključi na infrastrukturo Republike Hrvaške in pred desetimi dnevi je bilo uspešno rešeno vprašanje hrvaške zaščitno ekološko-ribolovne cone, ki jo je Hrvaška preklicala za članice Evropske unije do nekega skupnega sporazuma, pri katerem mora sodelovati tudi Slovenija.

Skratka je stanje vrnjeno v čas pred uveljavitvijo te cone tudi za Slovenijo. Vsa ta dejanja, ki so bila storjena v tem mandatu, zagotavljanje in izvajanje suverenosti, suverenih pravic in jurisdikcija Slovenije nad območji, ki so Sloveniji pripadala tudi 25.6.1991. Ta vlada je torej naredila kar nekaj korakov za reševanje teh odprtih vprašanj, tudi takšnih, ki prej nikoli niso bili poskušeni in v tem trenutku je v teku še en poizkus preko dela dveh mešanih krovnih komisij, ki imata za cilj približati predvsem rešitev mejnega vprašanja, neki dolgoročni rešitvi in v kratkem času bomo videli ali lahko ... da bo ta pot obrodila sadove.

PRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. želite dopolnitev? Izvolite.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa. Zahvaljujem se za lep odgovor. Pravzaprav smo izvedeli kar nekaj tistega, kar je bilo dolgo časa prikrivano. In dejstvo je, da je to res, da je sedanja vlada reagirala bistveno drugače kot vse prejšnje vlade. To drži. In je odgovarjala na vse enostranske poteze.

Vendar mislim, da sedaj, ko Hrvatje stopnjujejo pritisk, in da sedaj, ko imamo priliko, da jih stisnemo za vrat ob vstopanju v Evropsko unijo, bi morali izkoristiti vse svoje pravne in ostale možnosti, da rešimo ta medsebojna vprašanja. Dogaja se pa nekaj drugega. Policija ne reagira in ne varuje slovenskega ozemlja, ne varuje slovenskih uradnih predstavnikov in v bistvu lovijo slovenske poslance kot teroriste, medtem ko Hrvatje mirno hodijo naokrog in vsake toliko časa obnovijo belo barvo in črno barvo na tistih kamnih. Čeprav so bili kamni preklesani leta 1995, vendar so ti kamni tako izredno dobro ohranjeni, da je evidentno, da jih obnovijo vsaj vsake pol leta, če ne že kaj bolj pogosto. Mislim da, vprašljivo je še vse kaj drugega. Vprašljivo je tudi to, da Hrvatje vpisujejo slovenski teritorij v svoje katastrske mape in nihče nič ne naredi na tem področju.

Naši tako imenovani pravni strokovnjaki so pravzaprav zelo čudne provinjence, kajti vodja tiste specialne komisije, krovne komisije je človek, ki je pravzaprav izjavil tudi to, da Slovenija nima izhoda na odprto morje. Ne vem kako se ta človek lahko ali tako zelo spremeni ali pa se izobrazi v tem času, ampak potem to kaže, da ni imel ustrezne izobrazbe takrat, ko bi jo potreboval.

PRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Gospod predsednik, izvolite.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Odgovoril bi le na ponovljeno trditev, da evropski okvir in evropski kontekst ni nekaj, kar bi Slovenija ne znala izkoristiti in kar ne bi privedlo do nobenih rezultatov. Še enkrat bom ponovil, Hrvaška je bila prisiljena razveljaviti enega od ključnih enostranskih ukrepov, ki jih je enostransko naredila v zadnjem času in ki lahko dejansko vplivajo na prejudiciranje vprašanja meje in rešitev še nekaterih drugih odprtih vprašanj. Če ne bi bilo evropskega konteksta,

najbrž tega preklica ne bi bilo. Torej se delamo slepe, če ne vidimo teh okoliščin, ki so v korist Slovenije.

Besedilo, ki ga je sprejel hrvaški sabor in ki v bistvu preklicuje veljavnost te cone za države članice Evropske unije, vzpostavlja stanje, kakršno je bilo pred 1. januarjem tega leta in kakršno je bilo dogovorjeno že leta 2004 pred začetkom nastopa mandata te vlade. Tako da je pač rešitev, ki zdaj velja, rešitev, ki jo je Slovenija junija leta 2004 sopolpisala in nima nikakršnih praktičnih posledic in tudi ne pravnih posledic na stanje, kakršno je, in ne prejudicira vprašanja končnega določanja meje. Če bi bilo drugače, bi seveda na takšno odločitev reagirali. In samo nekdo, ki noče videti realnosti, in nekdo, ki noče videti širšega konteksta, lahko verjame, da se je vse to, kar se je zgodilo, zgodilo samo po sebi, da je to kar padlo z neba.

PRESEDENIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Želite proceduralni predlog? Prosim, da se držite poslovnika.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa. Gospod predsednik, v skladu z drugim odstavkom 246. člena poslovnika bi prosil, da na tej seji državni zbor glasuje o razširitvi vprašanja in o razpravi, kajti res je, kar je povedal gospod predsednik, ampak to bi bilo normalno, če bi na drugi strani slovenske pogajalske mize sedela kakšna normalna država, ne pa Hrvaška. S Hrvati se ne da pogovarjati na normalen način, kajti Hrvatje v vsej zgodovini še nikoli niso držali besede. Če vzamemo zgodovinske knjige, potem vidimo, da je držati besedo v hrvaškem političnem žargonu neznan termin. In prejudiciranje meje - ne vem, zakaj naša vlada ne upošteva dejstva, recimo, tudi, da je ta naša južna sosedna prav v trenutku, ko so enote Jugoslovanske ljudske armade z njenega ozemlja udarile na Slovenijo, na silo pregnala slovenske delavce, ki so postavljali mejni prehod na takratni administrativni meji med obema republikama pod koto 103...

PRESEDENIK FRANCE CUKJATI: ... gospod Jelinčič, znova vas opozarjam, to so nova vprašanja.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Ni to vprašanje, predsednik. To je trditev, ki pojasnjuje, zakaj želim, da bi o tem razpravljali. Bom končal takoj. To je na tisti kvoti 163, to je pod kamnolomom in na ta način je Hrvaška aktivno sodelovala v agresiji na Slovenijo. Mislim, da to je tudi tisto, o čemer moramo spregovoriti v državnem zboru, zato predlagam to, da glasujemo o razširitvi tega vprašanja.

PRESEDENIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Naslednji bo predsedniku vlade postavil poslansko vprašanje gospod Tanko. Izvolite.

JOŽE TANKO: Hvala lepa za besedo in vsem lep pozdrav. Že vrsto let se ob obravnavi letnih načrtov ali poročil Darsa ali pa ob obravnavi zakonov, ki zadevajo prometno ali pa prometno varnostno področje redno srečujemo z vprašanji o primernosti cestninskega sistema. Na težave opozarjajo vsi uporabniki avtocest, domači in tuji, tako vozniki osebnih vozil kot tudi tovornjakarji. Postavljajo se številna vprašanja o racionalnosti cestninskega sistema, kajti oba koridorja sta razsekana s številnimi cestninskimi postajami, ki bistveno zmanjšujejo pretočnost, potovalno hitrost in tudi varnost. To je še posebej izrazito v prometnih konicah ali pa ob času dopustov, ko zaradi tega nastajajo še dolge kolone.

Obstoječi cestninski model ima tudi nekatere pomanjkljivosti, ki pomembno vplivajo tudi na višino pobrane cestnine. Prav paradoksalno je, da kljub temu, da imamo nadpovprečno gostoto cestninskih postaj, pobremo komaj 60%, plača cestnino komaj 60% uporabnikov cest, 40% jih cestnine ne plača. Veliko osebnega prometa, pa tudi tovornjaki se plačilu cestnine izognejo, tako da uporabljajo vzporedne ceste, kjer povzročajo dodatni promet, zmanjšujejo prometno varnost, povzročajo preobremenitve in tudi uničujejo ceste. Tudi frekvenca, ki jo imamo v avtocestnem za ta tako imenovani ABC sistem je nestandardna. Tudi sama gradnja avtocest je preobremenjena, tako s številom

cestninskih postaj, zelo veliki pa so tudi stroški, tako tekočih obratovalni strošek, kot stroški vzdrževanja cestninskih postaj.

Vlada je pred dnevi sprejela načrt uvedbe cestninjenja z vinjetami, ki predstavlja bistveno drugačen koncept zaračunavanja uporabe avtocest in hitrih cest. In, spoštovani predsednik vlade, zanima me: Kakšni so pričakovani učinki uvedbe vinjet, tako za domače, kot za tuje uporabnike? Hvala.

PRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Gospod predsednik, izvolite.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala lepa za vprašanje. Naj najprej povem, da ne gre za neko odločitev, ki je bila sprejeta na hitro. O njej so potekale razprave in se delale študije, praktično ves ta mandat, deloma tudi že prej. Odločitev pa je bilo potrebno sprejeti tudi zaradi tega, ker Slovenija dokončuje izgradnjo avtocestnega križa in je bilo potrebno, čisto zaradi nekaterih operativnih potreb končno sistem doreči. Morda bi to naredili že prej, vendar se je v začetku mandata še računalo, da bo celotna Evropska unija s sistemom Galileo in nekaterimi drugimi pripravami bila v obljubljenem roku sposobna preiti v celoti na satelitski sistem cestninjenja. Zaradi zamud to ni možno, se ta korak odlaga in je potrebno iskati tudi rešitve, ki bodo boljše od sedanjih, za ta vmesni čas.

Sedanji sistem cestninjenja ste delno že opisali v vprašanju. Dejstvo je, da dobra polovica uporabnikov sploh plača cestnino. Še posebej je ta sistem nepravilčen do številnih državljanek in državljanov, ki se dnevno vozijo na delo in je čisto odvisno od tega ali stanujejo pred ali za cestninsko postajo, in glede na to srečo ali nesrečo, potem tudi plačujejo ali ne plačujejo cestnine, ali pa plačuje manjšo ali večjo cestnino. Izbrana varianta letne in polletne vinjete je od realnih možnosti, ki so na voljo, najboljše. Omogoča ugodno ceno in na ta način tudi približa uporabo avtocest zelo velikemu številu uporabnikov. Sorazmerno bolj obremeni tranzit, ki doslej ni plačeval ustrezne cene za uporabo slovenskih avtocest.

Na podlagi uradnih podatkov, slovenske meje na leto prestopi skoraj 50 milijonov osebnih vozil. Se pravi, najmanj 25 milijonov vstopov in izstopov, samo osebnih vozil. Tranzit se vsako leto povečuje. Na podlagi teh števil je bilo izračunano potencialno število kupcev letnih in polletnih vinjet, in te ocene so po mojem mnenju relativno konzervativne. Ne upoštevajo dejstva, da se bo promet v prihodnjih treh letih, za kar je izračun narejen, povečeval. Upošteva isto številko za vsa tri leta. Ta konzervativni izračun kaže, da se bo na ta način pobralo za najmanj 10% več cestnin, kar bo izboljšalo finančni položaj Družbe za avtoceste Republike Slovenije. Ta projekt bo pomembno vplival na večjo mobilnost delovne sile v Sloveniji, zmanjšal bo zgostitve in povečal pretočnost prometa, zmanjšal bo tudi porabo energije ter izpuste CO₂ v ozračje, kar se bo v prihodnjih letih štelo tudi finančno, glede na obveze, ki jih sprejema Evropska unija.

Bolj pravično bo ta sistem porazdelil stroške vzdrževanja avtocest med domače uporabnike in tranzit. In že v tem trenutku s tem odpade potreba vlaganja v nove cestninske postaje. V tem trenutku bi se morali odločiti za tri nove cestninske postaje, vsaka stane 3,5 milijona evrov, skupaj je to 10 milijonov, ki jih prihranimo v glavnem, ker se bo gradila samo ena za začasno cestninjenje tovornega prometa, in s tem se tudi pokrijejo začetni stroški uvedbe. Seveda pa uvedba vinjet ni končna rešitev, to smo na vladi zelo jasno povedali. To je prvi korak, sledila bosta še dva. Drugi korak je satelitsko cestninjenje, ki je tehnično možno za tovorna vozila, uvedeno najkasneje do konca julija naslednjega leta; priprave na to tečejo. In tretji korak je satelitsko cestninjenje v prostem toku za vsa vozila, takoj ko bo to tehnično možno. To je tista končna rešitev, vinjete so pač prehodni korak, ki se izplača, ki zagotavlja boljši finančni položaj Darsa in tudi bistveno manj obremenjuje veliko večino domačih voznikov.

PRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. S tem smo zaključili postavitve vprašanj predsedniku vlade.